

Več posluha za pobude občanov

Se vedno so prisotni očitki, da je v našem samoupravnem sistemu precej odločanja mimo in brez samoupravljalcev. Zanima nas, kako si na občini prizadevate, da k aktivnemu in zavzetemu sodelovanju pritegnete čimveč neposrednih proizvajalcev in občanov?

Zal moram pritrditi vaši ugotovitvi, da so v našem samoupravnem sistemu še vedno prisotni primeri odločanja mimo in brez samoupravljalcev. Posameznih primerov ne smemo posploševati, temveč bi morali v vseh okoljih in ravneh, kjer jih ugotavljamo, sproti reagirati. Izhajajoč iz dejstva, da so tudi v naši občini bili taki primeri, smo si odgovorni funkcionarji ob prevzemu dolžnosti zadali nalogo, da tako nesamoupravno ravnanje odpravimo oziroma ga vsaj omejimo. Izkušnje dosedanje prakse nam kažejo, da se v življenju uspešno uresničuje le tista politika, pri oblikovanju katere so aktivno in ustvarjalno sodelovali delovni ljudje in občani. To ne velja le za odločitve, sprejete po poti družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, temveč tudi za odločitve, sprejete v delegatski skupščini. Neštetokrat smo že poudarili — v različnih dokumentih, da delegatske skupščine niso in ne smejo biti — mesto, kjer se le izglasujejo oziroma potrjujejo odločitve, ki so jih dejansko oblikovali drugi. Vsako drugačno ravnanje negativno vpliva na odgovoren in ustvarjalen odnos delegata uresničevanja njegovih pravic in dolžnosti, tako pri sprejemanju odločitev kot tudi pri njihovem uresničevanju. Delegat hoče ustvarjalno sodelovati pri oblikovanju odločitev in zato v vse večji meri kritično obravnava primere, kjer gre dejansko odločanje mimo njega. Prav to je tudi bistvo delegatskega sistema.

V težnji, da bi omogočili čimvečjemu številu delovnih ljudi in občanov aktivno sodelovanje pri oblikovanju in sprejemanju odločitev, smo se tudi v naši občini v preteklem obdobju odločili za prostorsko preobrazbo krajevnih skupnosti, stalna naloga pa je njihova vsebinska preobrazba. Danes deluje v naši občini 31 krajevnih skupnosti in s tem 31 temeljnih delegacij za skupščino družbenopolitične skupnosti. V teh temeljnih delegacijah deluje 450 delegatov. To je nedvomno veliko število krajanov, ki ima neposredno možnost vplivati na delovanje občinske skupščine. Poleg omenjenih delegacij pa je treba upoštevati še številne delegacije za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti in SIS materialne proizvodnje, še zlasti tiste, ki sodelujejo v delu občinske skupščine kot četrti zbor. Prav tako moramo upoštevati množstvo temeljnih delegacij v združenem delu in to za skupščino DPS kot za skupščino SIS. V združenem delu je bilo izvoljenih za skupščino naše DPS 1598 delegatov v 266 organizacijah in skupnostih, kjer število zaposlenih ne presega 30, pa so vsi delavci v funkciji delegata. Če upoštevamo samo število omenjenih delegatov vseh teh delegacij, lahko nedvomno ugotovimo, da so se bistveno povečale možnosti delovnih ljudi in občanov na delovanje in odločanje skupščine občine.

Ko govorimo o povečanju vpliva na delo občinske skupščine, pa je mnogo pomembnejše kot samo število delegatov, koliko so delegati resnično povezani s svojo delegatsko bazo, torej tistimi, ki so jih izvolili v krajevni skupnosti ali v združenem delu. Ta stik tudi v tretjem mandatnem obdobju v vseh sredinah še vedno ni povsem zadovoljiv, beležimo pa določen, čeprav skromen napredek. To vprašanje neposrednejšega sti-

ka delegatov z delegatsko bazo, je bilo predmet že številnih razprav in posvetov v prvem in drugem mandatnem obdobju. Se vedno nismo našli pravih poti in metod, da bi bil ta stik pristnejši. Menim, da to ni odvisno le od vodje delegacije in posameznega delegata, temveč mora biti to skrb tudi organov upravljanja ter subjektivnih sil tako v združenem delu kot tudi v krajevni skupnosti. Bolj aktivni pa bi morali biti tudi sami krajanji in delavci, saj nekateri menijo, da so svojo nalogo opravili že s tem, da so izvolili delegate in da bodo le-ti v celoti nosili odgovornost za učinkovit razvoj delegatskega sistema in uspešno delo občinske skupščine. Prav od tega, v kolikšni meri bomo uspeli še bolj razviti sodelovanje med temeljnimi delegacijami in široko delegatsko bazo, bo odvisna nadaljnja krepitev vpliva delovnih ljudi in krajanov na delo občinske skupščine. K boljšemu sodelovanju nedvomno lahko prispeva pravočasna, objektivna in popolna informiranost. Prav na tem področju si prizadevamo storiti korak naprej. V mislih nimam samo glasila — Javna tribuna, ki ga v naši občini brezplačno posredujemo vsem družinam, temveč tudi razna interna glasila v delovnih organizacijah, ki naj bi v bodoče še bolj dosledno in sistematsko obveščala delavce o vseh dogajanjih in odločitvah v občinski skupščini.

Že večkrat smo se pogovarjali o vsebinskem konceptu glasila Javna tribuna. To glasilo naj naše delavce in občane seznanja ne le z aktualnimi dogodki in pojavi, še zlasti v naši komunij, temveč tudi z delom občinske skupščine ter drugih delegatskih skupščin kot tudi delom DPO. Kar zadeva poročanje o delu občinske skupščine res še ni povsem zadovoljivo. Zavzemamo se, da bi delovne ljudi in občane že vnaprej obvestili o zadevah, ki bodo predmet obravnave in odločanja na seji občinske skupščine. Na ta način bi delavcem in občanom omogočili, da se povežejo z delegacijami oziroma delegati ter jim posredujejo svoja stališča, pobude in predloge.

S takim vnaprejšnjim obveščanjem omogočamo tudi delegatom, da določeno vprašanje oziroma problem proučijo v svojem delovnem ali bivalnem okolju in se tako temeljiteje pripravijo za razpravo v delegaciji ter za oblikovanje stališč in pobud. Temeljne delegacije v krajevnih skupnostih bi se lahko

povezale s krajevno samoupravo ter številnimi odbori in komisijami, ki delujejo v krajevni skupnosti in se seznanjale z njihovimi stališči. Tak pristop tudi omogoča delovnim ljudem in občanom, da prek občinskega glasila neposredno posredujejo svoje predloge in dajo pobude za obravnavanje posameznih perečih zadev. Zal ugotavljamo, da se te možnosti delovni ljudje in občani vse pre malo poslužujejo. Zato smo se odločili, da jih ponovno pozovemo k takšnemu sodelovanju.

Pri tem se zavedamo, da bodo občani aktivno sodelovali le tedaj, če bodo njihove pobude resnično naletele na razumevanje pristojnih organov v občini.

Ali so delovni ljudje in občani dovolj seznanjeni z vlogo in pomenom delegatskih vprašanj in predlogov, še zlasti z novo ureditvijo, po kateri je ta točka uvrščena na začetek dnevnih redov?

Že lep čas v delu naše občinske skupščine točka »Vprašanja in predlogi delegatov« ni več uvrščena na konec dnevnega reda sej zborov. Že oktobra 1980 se je tedanje vodstvo delegatske skupščine odločilo, da to točko uvrsti na začetek dnevnih redov skupnih zasedanj oziroma sej posameznih zborov. Ta odločitev je bila odgovorno sprejeta, pogojevali pa so jo številni razlogi. Zaradi preobsežnih dnevnih redov se je čisto dogajalo, da je zmanjkalo časa in tudi potrebnega zanimanja za to zadnjo točko dnevnega reda, ki je zato ostala čisto brez odziva. Glede na tako stanje so delegati predlagali, da se da tej točki večjo pozornost že s tem, da se uvrsti na začetek dnevnih redov. S takim pristopom je bila dana tudi možnost, da na postavljenega delegatska vprašanja po možnosti da pristojni organ občinske skupščine odgovor že na sami seji, še zlasti tedaj, če so bila vprašanja postavljena na sami seji in so po vsebini taka, da ne zahtevajo posebnega preverjanja ali celo analiziranja. Analiza delegatskih vprašanj je pokazala, da so bili prek tega instituta prikazani problemi, ki pestijo posamezna okolja, kar je še posebej veljalo za krajevne skupnosti, zato je bilo potrebno tej točki dati večjo pozornost. Ne nazadnje je treba upoštevati, da so delegatska vprašanja v razvoju delegatskega sistema najbolj živa vez med delegatsko bazo in skupščino, zato si prizadevamo, da damo delegatom oziroma delegacijam zadovoljive in hitre odgovore.

SLOVESNOST V GORENJU - TIKI

V delovni organizaciji Gorenje-Tiki so dan republike proslavili s slovesno sejo delavskega sveta, na kateri so ob 30-letnici delovne organizacije 17 članom kolektiva podelili državna odlikovanja. Kulturni program pa so pripravili učenci osnovne šole Rihard Jakopič.

Iz dosedanjih izkušenj bi težko popolno odgovorila na vprašanje, ali so delovni ljudje in občani dovolj seznanjeni z vlogo tega instituta in z novo usmeritvijo obravnave te točke dnevnega reda. Sodeč po številu delegatskih vprašanj in predlogov, ki smo jih v tretjem mandatnem obdobju prejeli, ocenjujemo, da se delovni ljudje in občani vse bolj poslužujejo te poti. Doslej smo namreč skupaj prejeli 62 delegatskih vprašanj in predlogov, pri čemer moram poudariti, da prevladujejo delegatska vprašanja, medtem ko so predlogi — pobude še vedno izjema. Največ delegatskih vprašanj so postavile temeljne delegacije krajevnih skupnosti, kar 32, sledijo temeljne delegacije združenega dela z 29, medtem ko je bilo na družbenopolitičnem zboru postavljeno le eno delegatsko vprašanje. Upoštevanje vsebine delegatskih vprašanj ugotavljamo, da so delegacije krajevnih skupnosti predvsem opozorile na problematiko urejanja prostora, prometne ureditve, komunalnega gospodarstva, prevoza, odprave barakarskih naselij, sanacije določenih stanovanjskih sosesk, itd. Delegacije iz združenega dela pa so izpostavile predvsem probleme sanacije nekaterih OZD, zaposlovanja mladih, kršitev družbenega dogovora glede razporejanja dohodka in delitve sredstev za OD kot tudi uresničevanja nekaterih zveznih ukrepov (gorivo, prehod čez mejo). Uresničevanje programa samoprispevka III zaskrbljuje tako krajanec kot delovne ljudi, kar je razvidno iz vprašanj, ki so jih postavile tako delegacije KS kot iz združenega dela. Še posebej je razveseljivo dejstvo, da delovni ljudje in občani tudi preko delegatskih vprašanj opozarjajo na še vedno prisotne slabosti v delu delegatske skupščine oziroma delegatskega sistema in terjajo njihovo hitrejšo odpravo. Tako opozarjajo na preobsežna in premalo razumljiva gradiva, na nespoštovanje rokov, na alternativne rešitve, itd. Prizadevamo si, da bi te slabosti odpravili, vendar pri tem beležimo le skromne premike. Odločno terjamo od predlagateljev, da so obširnejša gradiva delegatom posredovana le v povzetkih, medtem ko morajo vse delegacije dobiti obširnejše gradivo in eno izvedbo. Pristopili smo tudi k izdelavi povzetkov pomembnejših republiških zakonov gradiv, ki smo jih posebej uvrstili v dnevni red občinske skupščine, upoštevajoč širši interes delovnih ljudi in občanov. Tako smo na primer ravnali pri predlogu za izdajo zakona o pokojninskem invalidskem zavarovanju ter zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoprispevku. Dogovorili smo se tudi za nov pristop pri obravnavi planskih dokumentov ter informacij o uresničevanju politike na določenem področju. Mnenja smo, da mora biti poudarek na vsebinskem prikazu in da ne kaže delegate obremenjevati s pristopom, ki je značilen za

sprejemanje zakonov ali odlokov. Za široko delegatsko bazo in delegate je pomembno, da poznajo vsebino posameznih rešitev, še zlasti takrat, ko morajo o določenih stvareh odločiti in da je pravno tehnična izvedba posameznih rešitev stvar pristojnih organov. Za tak pristop se zavzemamo še zlasti v prvi fazi tudi glede družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, katerih podpisnik je občinska skupščina. Menimo, da ni sprejemljivo, da je prvo gradivo, ki ga posredujemo v javno razpravo, napisano že v členih, namesto da bi poljudno in na kratko prikazalo, kakšne cilje zasledujemo s posameznim aktom ter kaj bomo uredili. Pri pravi gradiv za delegacije je treba tudi upoštevati, ali gre res za informiranje delegatov oziroma delovnih ljudi in občanov o uresničevanju določene politike oziroma za prikaz stanja na določenem področju ali pa za odločanje o določenih stvareh. Predlagatelji gradiv tega izhodišča še vedno v zadostni meri ne upoštevajo.

Ali se delegati sami zavedajo te bistvene spremembe v dnevnih redih občinskih sej ter to izkoriščajo za svoje večje sodelovanje z volivci, da z njihovo aktivno zavzetostjo v večji meri ustrezno usmerjajo in bogatijo vsebino sej, razprav in odločitev na občini?

Na to vprašanje je težko dati povsem zadovoljiv odgovor, ker o tem vprašanju doslej še nisem vodila posebne razprave z delegati. Predvidevamo, da bi v prihodnjem letu v programu dela skupščine uvrstili kot posebno temo prav »vprašanja in predloge delegatov« z namenom, da bi na podlagi kritične ocene stanja ugotovili, kaj je potrebno storiti za odpravo še prisotnih slabosti. Tako ugotavljamo, da delegacije še vedno zastavljajo vprašanja občinski skupščini oziroma izvršnemu svetu glede tistih zadev, ki sodijo v pristojnost posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, kar še posebej velja za področje komunalnega gospodarstva. To nas opozarja na to, da delegacije, ki delujejo v KS oziroma združenem delu, ne sodelujejo med seboj oziroma v premajhni meri in da so le-te premalo aktivne.

Iz dosedanjih izkušenj lahko povem, da praviloma na delegatsko vprašanje delegacija ne prejme odgovora na sami seji, temveč ga posredujejo pristojnim samoupravnim skupnostim oziroma organizacijam. Delegatska vprašanja in odgovore objavljamo v delegatskem gradivu. Zaradi pomembnosti nekaterih vprašanj in odgovorov, ki zadevajo širši krog delovnih ljudi in občanov, smo se odločili, da vprašanja in odgovore objavimo tudi v Javni tribuni. Menimo, da bo tudi tak pristop spodbudil delovne ljudi in občane, da bodo preko temeljnih delegacij oziroma delegatov v bodoče v še večji meri sodelovali v delu skupščine.

Ali daje delegat tudi predloge za obogatitev delovanja in odločanja občinske skupščine in njenih zborov? Katere slabosti se pri tem pojavljajo?

V prvem delu vprašanja gre za dve različni zadevi. Če iz dosedanjih odgovorov lahko zaključimo, da delegati dajejo predloge za obogatitev delovanja občinske skupščine, če pri tem mislimo na delo skupščine kot celoto. Vse omenjene sugestije delegatov za izboljšanje dela in delegatskih razmerij lahko ocenimo kot njihov prispevek za obogatitev delovanja. Kot tak prispevek lahko ocenimo tudi njihove predloge za uvrstitev posameznih zadev v program dela, bodisi zborov ali skupščinskih teles, to je odborov in komisij. Delegati niso dajali predlogov le ob sprejemanju programa, temveč tudi ob obravnavi posameznih tem, ki so bile na sejah posameznih zborov. Seveda pa je treba te njihove predloge sistematično analizirati in šele nato sprejeti odločitev, ter ugotoviti, ali gre za zadevo, ki naj bi ji posvetila občinska skupščina oziroma njena telesa posebno pozornost. Ko govorimo o pobudah in predlogih delegatov, ne smemo prezreti dejstva, da številne delegacije pošiljajo pismene zapisnike o svojih sejah pravočasno in jih je zato možno upoštevati že na sami seji. Žal pa se še vedno pre pogosto dogaja, da dobivamo zapisnike delegacij le nekaj dni pred sejo oziroma celo na sami seji. Seveda v takih primerih ni možno na predloge in pobude pravočasno reagirati. Razlog za tako stanje je delno tudi v tem, da še vedno ne pošiljamo delegatom gradiva v dogovorjenem roku, za kar niso vedno krive naše strokovne službe, temveč tudi tiskarna, ki nam tiska delegatsko gradivo.

Ali lahko sam delegat ali kakšen organ KS oziroma OO ZSS zadrži vprašanje ali predlog volivca za dopolnitev programa delovanja občinske skupščine in njenih organov ter jih skratka samovoljno ne posreduje naprej ter s tem onemogoči delavcem in krajanom, da s svojim aktivnim sodelovanjem prispevajo k izboljšanju vsebine in kvalitete dela in odločanja občinske skupščine in njenih organov?

Odgovor je lahko zelo kratek na tako vprašanje. Povsem razumljivo je, da ni dopustno, da bi omenjeni organ tako ravnal. Ali pa je v naši samoupravni praksi tak pojav prisoten, pa mi iz dosedanjih izkušenj ni znano. Če se bo tak primer pojavil, bomo ustrezno ukrepali.

Večino predlogov za dnevni red občinske skupščine in njenih zborov je doslej predlagal izvršni svet občinske skupščine. Ali se že zapažajo napor npr. OK SZDL kot frontne organizacije najširših množic ali pa OSS, da želi spremniti dosedanje prakso in se tudi na področju dela občinske skupščine in njenih organov pokazati kot pomemben sodelavec in zastopnik najširših delovnih množic na območju naše občine?

Ugotovitev je za preteklo mandatno obdobje točna. V tretjem mandatnem obdobju pa že ugotavljamo tudi premik glede predlagateljev. Že v programu dela skupščine do konca tega leta je kot predlagatelj nastopilo več dejavnikov, pri čemer imam v mislih predvsem posamezne teme, ne pa normativne akte, ki jih je sprejemala skupščina. Tako je v nekaj primerih kot predlagatelj nastopil neposredno upravni organ, SIS ter tudi DPO.

V pripravo programa za leto 1983 so se aktivno vključile tudi subjektivne sile, še zlasti glede opredelitve tistih zadev, ki bodo nujno terjale vključitev vseh dejavnikov v občini: uresničevanje družbeno-ekonomske politike v prihodnjem letu s poudarkom na izvozu; preskrba občanov; uresničevanje ustavnosti in zakonitosti v občini; delovanje delegatskega sistema.

Pavle Segula

Več celuloze iz medvoškega Aera

V tovarni celuloze Medvođe so pričeli s prenavljanjem obrata za proizvodnjo celuloze. Zamenjali bodo dotrajano opremo, preuredili pralnico in sortirnico celuloze, hkrati bodo postavili tudi nove naprave za kuhanje lesa in uredili kanalizacijo. Predračunska vrednost del znaša 176 milijonov dinarjev, ob tem pa velja omeniti, da so večino drage opreme dobili iz zagrebške tovarne celuloze. Računajo, da bodo dela končali novembra prihodnje leto, proizvodnja pa se bo od sedanjih 18 tisoč ton povečala na več kot 23 tisoč ton letno.